

Signalizačná správa ÚKSÚP

Pre **vinohradníkov** je tento rok z pohľadu hlavných chorôb viniča celkom zaujímavý. Podľa počítačových signalizačných správ uverejňovaných raz týždenne na stránke www.uksup.sk pre 31 lokalít Slovenska je z nich až 8 miest, pre ktoré systém vyhodnotil doterajší priebeh počasia tak, že nehrozí hospodársky významné napadnutie **peronospórou** ani **múčnatkou**. Okrem toho ďalších 21 lokalít by nemalo byť postihnutých peronospórou a ešte 1 lokalita múčnatkou. Iba pre Orechovú na východnom Slovensku takáto negatívna signalizácia zatiaľ nevychádza. Pre peronospóru sa tento stav dal predpokladať už v polovici mája, pretože dovtedajšie počasie bolo extrémne suché na celom Slovensku. Následné dažde prišli pre peronospóru už neskoro, ale zasa naopak včas na potlačenie vývoja múčnatky. Pokiaľ sa nič mimoriadne v priebehu počasia nestane, mal by tento rok skončiť s veľmi dobrým zdravotným stavom hrozna s možnosťou neskorých zberov. Z uvedeného vyplýva, že vo väčšine vinohradníckych oblastí sa blíži termín posledného postreku aj pre neskoré odrody, pričom ochrana proti **plesni sivej** (hnilobe alebo botrytíde) je podľa vyššie spomínanej signalizácie momentálne potrebná v 8 lokalitách. Zároveň však treba podotknúť, že vývoj viniča (aj všetkých ostatných plodín) je z pohľadu kalendárneho vývoja na úrovni konca minulého storočia. To znamená, že pokiaľ sa v auguste nevyskytnú dlhšie trvajúce horúčavy, zber stredne skorých odrôd začne najskôr 12. septembra.

Daždivejšie počasie najmä na východnom Slovensku môže podnieť rozvoj **septóriovej škvrnitosti zeleru**. Choroba sa prejavuje tvorbou drobných sivohnedých škvŕn so žltým okrajom. Pri silnom napadnutí celé listy žltnú a odumierajú. Preventívne chorobu obmedzuje dôkladná likvidácia pozberových zvyškov, správne striedanie plodín (opakované pestovanie zeleru na tej istej ploche najskôr po 3 rokoch, radšej aj viac) a výber odolných odrôd. Nakoľko sa choroba prenáša aj osivom, treba na výsev použiť zdravé, prípadne morené osivo. V poľných podmienkach sa ošetruje po zapojení porastu, kedy sa predlžuje čas ovlhčenia listov, ale najčastejšie až po objavení sa prvých príznakov. V súčasnosti sú povolené prípravky Askon (aj v malospotrebiteľskom balení – MB), Kuprikol 50 (aj MB), Zato 50 WG a Zoxis.

Pri **mínerke pórovej** upozorňujeme na výhodné použitie mechanického spôsobu ochrany prikrývaním porastov **póru netkanými textíliami**. Musí sa vykonať ešte pred začiatkom rojenia múch, teda približne v polovici augusta, najneskôr do 20.8. Netkané textílie pripomínajú textil, avšak sú tenšie a ľahšie. Majú široké použitie, pričom jedným z nich je ochrana proti škodcom, a to najmä u druhov, ktoré nalietajú na porasty z okolitého terénu. Nemožno ich použiť na ochranu pred škodcami, ktorí prekonávajú časť svojho vývoja v pôde. Textílie sa podľa hmotnosti delia na viacero druhov, pričom najčastejšie sa používajú textílie s hmotnosťou 17 gramov na m². Porasty sa prikrývajú tak, aby textília presahovala za okraj porastu aspoň 20 cm. Proti odviatiu vetrom sa okraj textílie zaťaží pôdou, prípadne kameňmi alebo latkami. Textília sa z porastu odstráni až vtedy, keď pomíne nebezpečenstvo náletu škodcu. Pri mínerke to býva najskôr koncom septembra.

Ing. Stanislav Barok
ÚKSÚP – OOR
20.7.2020